

C SERNOCH JÁNOS dr.

BIBORNOK, HERCEGPRIMÁS, ESZTERGOMI ÉRSEK:

ELÜLJÁRÓBA.

EGY ÚJ, nálunk eddig ismeretlen könyv jelenik meg a nyilvánosság előtt. Címe: «Magyar Katolikus Almanach». Célja megismertetni a magyar katolicizmust Magyarország és a magyar katolikusok előtt. Azt lehetne gondolni, hogy ez fölösleges dolog, hisz Magyarországon csak ismerik a magyar katolicizmust s ismerik különösen maguk a magyar katolikusok. Sajnos, pedig nem úgy van. Mert hisz ha ismernék, úgy amint kellene, akkor nem találkozánk annyi elfogult előítélettel a katolicizmussal szemben s maguk a katolikusok is élénkebben érdeklődnének saját Egyházuknak ügyei iránt. A magyar ember mindig legszívesebben foglalkozott a politikával; mi pedig egyházi ügyeinkbe sohasem keverjük bele a politikát. Így a tisztán egyházi ügyek sohasem markolnak bele a katolikus hívek nagy részének szívébe. Azonkívül az Egyház megkívánja híveitől, hogy nemcsak szóval legyenek katolikusok, hanem tettel, életükkel is. Nekünk nemcsak elméleti dogmáink vannak, hitünknek megmásíthatatlan örök igazságai, amelyeket minden katolikusnak hinnie kell, ha nem akar hitében hajótörést szenvedni, hanem vannak erkölcsi dogmáink is. Ezek szerint kell minden katolikusnak hitéletét berendeznie, azok szerint élnie, mert különben hite terméketlen fa lesz, amely a szentírás szerint kivágatik és tüzre vettetik, lévén az ilyen hit szent Jakab tanítása szerint holt. Amint a megholt emberben nincs többé semmi élet, úgy az a katolikus, akinek hite megfelelő katolikus cselekedetekben nem nyilvánul, az Egyházra nézve holt. Szükséges ennél fogva, miként szent Jeromos

mondja, hogy ne csak látszassunk keresztényeknek, azaz katolikusoknak, hanem valóban azok is legyünk. A hit és az élet közti ellentét tart vissza sok katolikus attól, hogy Egyházunk ügyei iránt érdeklődjék. A katolikus Egyház egész berendezésével, életével folytonos szemrehányás nekik s hogy elcsitítsák lelkiismeretüknek háborgó szavát, inkább homokba dugják fejüket, mint a strucmadár s tudomást nem szereznek saját Egyházukról s az abban pezsgő életről.

A katolikus Anyaszentegyház termékenysége bámulatos és kimeríthetetlen. Közel kétezer esztendeje szolgálja az emberiségnek lelki üdvét és nem utolsó sorban anyagi és szociális jólétét is. Az egymást fölváltó századok szükségleteihez mérten, mindig megtalálja a megfelelő segédeszközöket. Mindig az a régi kétezeréves katolikus Anyaszentegyház és mégis mindig új, ifjú erőtől duzzadó termékeny fa, amely meghozza tempore opportuno, alkalmas időben a megfelelő szükséges gyümölcsöt. Kimeríthetetlen kincstárából előhossa az újakat és a régiket, de mindig azokat, amelyek a kor követelményeinek megfelelnek és amelyekre épen szükség van. A magyar katolikus Egyház, mint az általános katolikus Anyaszentegyháznak egyik élő sarja, ezen anyafából szívja minden erejét, miként a szőlővessző a szőlőtőből és szem előtt tartva a mindenkori szükségleteket, új és megfelelő alkotásokkal siet az emberiséget boldogító munkáját alátámasztani. Magyarországot az igazságtalan békediktátum tönkretette. A magyar katolikus Egyház hazájának szomorú sorsában osztozott. Régi egyházmegyéinek nagy száma elveszett, mert tőle elszakított. Más ezeréves egyházmegyék megcsönkultak annyira, hogy egyik-másikból csak csekélyszámú plébánia maradt meg Magyarországon. Legtöbbnek, mint pl. az esztergominak birtokai is elvesztek. Milliókat tesz ki a veszteség hívekben. Mindenek dacára a magyar katolicizmusnak meg nem szűnt termékenyítő és alkotó ereje. A katolikus lelkek nagy változáson mentek át. Belátják, hogy a háború és a forradalmak utáni idők új erőfeszítést követelnek. Katolikus egyesületek százai keletkeznek. Régi országos alakulatainkhoz, a központi szervhez, az Országos Katolikus Szövetséghez, továbbá a Katolikus Népszövetséghez a helyi társadalmi egyesületek egész új légiója csatlakozott és segítőtársakként szegődtek a különféle ájtatossági

egyesületek, mint a kongregációk, szívgárdák és hasonlók. Mindezek vállvetve ápolják a hitet és az abból fakadó katolikus hitéletet. A katolikus akció lehetetlen katolikus hitélet nélkül. Nem egyéb az, hogy szent Pál szavaival éljek, mint zengő érc vagy pengő cimbalom. Hidegen hagyja az észet és a szívet, a katolikus cselekedetek forrását.

Női társadalmunk is hatalmas szervezetekkel bír már. A Katolikus Nők Országos Szövetsége fiókegyesületeivel behálózta az egész országot. A katolikus nők szervezete mint az acies bene ordinata, mint egy jól szervezett hadsereg áll az Egyház szolgálatában, a Szociális Missziótársulat pedig napról-napra hódít s elismerésre méltó tevékenységet fejt ki a szociális bajok orvoslásában. A két Szent Imre Kollégium nyomán keletkeztek a katolikus diákokat pártoló egyesületek, amelyek nagyszámú ifjúnak teszik lehetővé tanulmányaik folytatását és befejezését.

A katolikus nagygyűlések évről-évre nőnek tekintélyben és befolyásban. Akinek alkalmá volt, mint e sorok írójának, minden eddigi katolikus nagygyűlésben tevékeny részt venni, az legjobban képes megítélni a különbséget a régi és a mostani nagygyűlések között. A katolikus nagygyűléseknek nem utolsó érdeme az, hogy belőlük indult ki a mozgalom a vidéki «katolikus napok» tartására. Ezek a vidéki gyűlések fontos szerepet töltenek be a katolikus akciónál. Egész vidékeknek mozgató erői és világító fáklyái. Olyan közönséget gyűjtenek össze, amely rendesen távol áll a katolikus mozgalmaktól. Örvendetesen tapasztaljuk, hogy a vidéki katolikus intelligencia is tevékeny részt vesz a gyűléseken. Az ott elhangzott beszédek mély benyomást hagynak hátra a hallgatók lelkében, akik visszatérvén csendes falvaikba, ott a jó ügy apostolaivá válnak.

Nem lehet céloom s nem is tudnám elősorolni összes egyesületeinket, amelyek ez irányban dolgoznak, hisz az amúgyis egyik főadata a Magyar Katolikus Almanachnak. Mivel azonban mindig hírdtettem és most is vallom, hogy katolikus tevékenységünknek egyedüli biztos alapja a katolikus lelki élet, mert miként szent Pál apostol kifejezi magát, «pietas ad omnia utilis», az ájtatosság mindenre hasznos, sőt szükséges, meg kell még emlékezni a «Lelki-gyakorlatos ház»-ról, melynek megvalósítása legalább annyira haladt már, hogy a legutóbbi katolikus nagygyűlés keretein belül

az alapkövet sikerült letenni. Sokat fáradsanak és dolgoznak azon, hogy a fővárost fürdővárossá tegyék. Helyes! Ennek csak örülni tud minden magyar ember. Ha az isteni gondviselés kegyelméből a főváros oly hatásos gyógyforrások birtokába jutott, háladatlanság volna ezt a főváros ölébe hullott kincset ki nem használni. De, ha már fürdőváros lesz a főváros, miért ne lehetne egyúttal egy nagy lelki fürdővárossá, amelyben gyógyulnak a beteg lelkek, erősödnek az egészségesek s mindnyájan megszerzik azt a lelki-erőt, amely minden katolikus akciónak alapja és forrása.

Szolgáljon ez az almanach a magyar katolikusoknak vigasztalásul. Örvendezzenek, ha látják, mennyi történt a súlyos időkben, nehéz körülmények között a csonka országban a katolikus hitélet, a katolikus akció fölvirágoztatásáért. Szolgáljon bátorításul a további soha nem lankadó munkásságra, amely biztosítani fogja Krisztus királyságát, először is minden egyesnek lelkében és szívében, azután a családban, társadalomban s végül az ezeréves álamban.

Az esztergomi bazilika.